

**POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO - KRAJOZNAWCZE
ODDZIAŁ STOŁECZNY IM. ALEKSANDRA JANOWSKIEGO**

BIWAK

**BIULETYN KLUBU PRZODOWNIKÓW TURYSTYKI PIESZEJ
IM. ANieli MICHALSKIEJ**

NR 24

GRUDZIEŃ 2022

BIWAK

BIULETYN KLUBU PRZODOWNIKÓW TURYSTYKI PIESZEJ
IM. ANIELI MICHAŁSKIEJ

NR 24 GRUDZIEŃ 2022

1. 65 LAT KOŁA TERENOWEGO PTTK „ŚRÓDMIEŚCIE”

Krzysztof Zarański

2. 49 JESIENNE SPOTKANIE PIECHURÓW

Krzysztof Zarański

3. HISTORYCZNA WIEŚ ZABROST WIELKI

Włodzimierz Majdewicz

4. PIECHURZY NA XX WALNYM ZJEŹDZIE PTTK

Włodzimierz Majdewicz

5. SZUFLADA KOLEKCJONERA

I RAJD PIESZY MIKOŁAJKI U PIECHURÓW

Barbara Zielińska

Redakcja Krzysztof Zarański
Opracowanie graficzne Włodzimierz Majdewicz
Fot. Na okładce Włodzimierz Majdewicz

Krzysztof Zarański

65 LAT KOŁA TERENOWEGO PTTK „ŚRÓDMIEŚCIE”

Historia Koła

Koło Terenowe „Śródmieście” powstało w dniu 25 października 1957 roku. Głównym powodem powołania Koła było rozbitcie jednej warszawskiej organizacji PTTK, przez powołanie nowego Oddziału „Staromiejskiego” na bazie Koła Staromiejskiego w Oddziale Stołecznym. W ten sposób Oddział Stołeczny został bez swojego Koła Terenowego, co zmusiło niejako Zarząd Oddziału do utworzenia przynależnego Koła Terenowego, jako ogniwa skupiającego członków zamieszkałych na znacznym obszarze m. st. Warszawy. Już w roku 1960 podjęto jednak kroki zmierzające do zjednoczenia Oddziałów, co Zarząd Główny zatwierdził w dniu 19 grudnia 1960 r.

W tak ukształtowanym Oddziale działały odtąd dwa Koła Terenowe, których połączenie uznano za niecelowe, bo skupiały wówczas razem ponad 10 tysięcy członków. W chwili największego rozwoju, tj. w roku 1978 Koło Terenowe „Śródmieście” liczyło ponad 6000 członków.

Koło Terenowe Śródmieście działało nieprzerwanie w tradycyjnych formach turystyki krajoznawczej, otwartej dla wszystkich mieszkańców Warszawy. Praca Koła oparta jest na pracy społecznej wykwalifikowanej kadry programowej PTTK. Koło organizowało także wycieczki autokarowe po Polsce i Europie.

Kolejnymi prezesami Koła byli: Jan Martynkin, Jan Stankiewicz, Andrzej Jarmużyński, Zbigniew Zieliński¹, Jan Reda, Jan Stankiewicz, Leszek Kozakiewicz, Anna Rozwadowska, Stanisław Gruszczyński, Janusz Teczkowski, Leon Machowiak, Witalis Smater a od roku 1987 do chwili obecnej Jan Rukat (35 lat).

Spółeczna działalność turystyczno- krajoznawcza licznych członków i działaczy Koła na rzecz mieszkańców Warszawy i Mazowsza została doceniona przez władze państwowe i samorządowe przez nadanie licznych odznaczeń i wyróżnień. (Krzyże Kawalerskie Orderu Odrodzenia Polski, Złote i Srebrne Krzyże Zasługi, „Zasłużony dla Warszawy”). Zarząd

¹ Zbigniew Zieliński (1928- 2016), w dniu 4 września 2009 r. podczas XVII Walnego Zjazdu PTTK otrzymał godność Członka Honorowego PTTK.

Główny PTTK uhonorował działaczy Koła nadaniem Złotej i Srebrnej Odznaki Honorowej PTTK. Koło otrzymało też szereg dyplomów i podziękowań od jednostek nadrzędnych i zaprzyjaźnionych. Jest też list od ś. p. Prezydenta R. P. Lecha Kaczyńskiego.

Jak wszystkie koła Koło Terenowe „Śródmieście” musiało zmierzyć się ze zmniejszeniem ilości Członków Koła. Widać to na corocznych sprawozdaniach. Zmniejszyła się też liczba przewodników prowadzących wycieczki i liczba uczestników wycieczek. Ale np. w całej kadencji 2017-2022 Koło zorganizowało 953 wycieczki w których wzięło udział 15026 osób a łączna suma tras to 11941 km Mimo pandemii Koło realizowało wycieczki w bezpiecznej formule (zapisy on-line i telefoniczne). Członkowie Koła prowadzili również wycieczki organizowane przez Komisję Turystyki Narciarskiej Oddziału Stołecznego PTTK.

Tradycyjne imprezy Koła Terenowego „Śródmieście”

Wymieniając stałe popularne imprezy Oddziału Stołecznego należy wspomnieć odbywające się od kilkadziesiąt lat Ogniska Wiosenne i Ogniska Jesienne organizowane każdego roku przez Koło Terenowe „Śródmieście”. Są to popularne wśród turystów rajdy piesze symbolicznie otwierające i zamykające sezon turystyczny w okolicach Warszawy.

Do nowych inicjatyw Koła Terenowego „Śródmieście” należy współorganizowanie od 3 lat z Bractwem Zabrodzkim pikniku rodzinnego „Pożegnanie lata” przy zabytkowym młynie w Niegowie. Dużym powodzeniem cieszą się też, organizowane od 3 lat przez kol. Jerzego Tutaj wrześnieje przejażdżki zaprzęgami konnymi po Lasach Celestynowskich, połączone ze zwiedzaniem bunkrów z II wojny światowej, biesiadą turystyczną przy ognisku i występami zespołu ludowego „Podbielanki” z Celestynowskiego Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu. Wiele wycieczek pieszych i imprez turystycznych Koło zorganizowało we Współpracy z Bractwem Zabrodzkim oraz Kampinoskim Parkiem Narodowym. Wszystkie Wycieczki ogłaszane były w wydawanych co miesiąc „kalendarzykach”- informatorach Koła Terenowego „Śródmieście”- na stronie internetowej Oddziału Stołecznego PTTK [iwww.pieszowaw.pl](http://www.pieszowaw.pl). Zawiadomienia o części rajdów i zlotów wraz z fotorelacjami znalazły się również na stronie internetowej KTP ZG PTTK.

Ogniska „Jubileuszowe”

Na wiosnę roku 2022- roku jubileuszu 65-lecia istnienia Koła zorganizowano Ognisko Wiosenne, na którym goszczono liczną grupę uchodźców z Ukrainy. Relację z imprezy zamieszczono w 21 numerze Biuletynu „BIWAK”.

Jubileusz 65 lat działalności Koła uczczono w dniu 15 października 2022 r. podczas Jesiennego Ogniska na Polanie Jakubów obok Dyrekcji Kampinoskiego Parku Narodowego, wraz z dziećmi, członkami Koła, zaproszonymi gośćmi oraz sympatykami.

Na Polanę Jakubów duża grupa turystów (ponad 150 osób) dotarła wędrując puszczańskimi szlakami na trzech trasach:

Trasa 1 – Wólka Węglowa- Góra Ojca- Izabelin-8 km prowadził kol. Jerzy Stefan Tutaj

Trasa 2 – Laski= Izabelin- Polana Jakubów – 5km prowadziła kol. Alicja Świątek

Trasa 3 – Truskaw- Izabelin- Polana Jakubów – Wólka Węglowa ok. 22 km prowadził kol. Konrad Górski

Na Polanę Jakubów uczestnicy imprezy dotarli ok. godz. 12.00. Płonęło już ognisko można było odpocząć, zjeść przyniesiony prowiant i zaczekać na oficjalne rozpoczęcie uroczystości. Wszystkich turystów przywitał Prezes Koła Terenowego PTTK „Śródmieście” Jan Rukat. Wśród gości obecna była pani Małgorzata Mickiewicz zastępca dyrektora *Kampinoskiego Parku Narodowego*.

Historię Koła Terenowego PTTK „Śródmieście” przedstawiła w skrócie kol. Alicja Świątek. Następnie zabrał głos Włodzimierz Majdewicz –wiceprezes Zarządu Oddziału Stołecznego PTTK, podkreślił on znaczącą rolę jaką w warszawskim środowisku turystów od kilku dziesięcioleci odgrywa Koło Terenowe PTTK „Śródmieście” - jedna z najstarszych komórek organizacyjnych Oddziału Stołecznego PTTK. Mówił o imponującym dorobku Koła zwłaszcza w popularyzacji turystyki pieszej i związanych z tym dokonaniach krajoznawczych.

Po czym nastąpił uroczysty moment dekoracji osób szczególnie zasłużonych dla Oddziału Stołecznego PTTK. Grupa wybitnych działaczy Koła legitymujących się minimum pięćdziesięcioletnią pracą społeczną (nie mylić ze stażem członkowskim) została wyróżniona godnością i odznaką „**CZŁONKA HONOROWEGO ODDZIAŁU STOŁECZNEGO PTTK**”. W gronie osób uhonorowanych tym zaszczytnym wyróżnieniem znaleźli się: Alicja Świątek, Jerzy Gustowski, Kazimierz Lach, Janusz Skaliński i Henryk Ogonowski.

Wręczano jeszcze Odznaki za zasługi dla Koła Trenowego PTTK „Śródmieście”. Po zakończeniu części oficjalnej Jan Rukat prezes Koła zaprosił na degustację tortu jubileuszowego. Arkadiusz Redlicki prezes Bractwa Zabrodzkiego złożył życzenia jubileuszowe i przekazał upominki; unikatową deskę drewnianą z logo Koła Terenowego „Śródmieście” oraz słóiczki domowej konfitury z wiśni ze Spizarni Anny Walczyńskiej.

W artykule wykorzystano materiały archiwalne i opracowania Koła „Śródmieście” oraz „Bractwa Zabrodzkiego”.

Fotoreportaż z uroczystości w Izabelinie Anna Jurek.

Prezentowane w tekście odznaki zaprojektował Włodzimierz Majdewicz.

49 JESIENNE SPOTKANIE PIECHURÓW MŁOCINY 19.11.2022

Tegoroczne, 49 Jesienne Spotkanie Piechurów odbyło się konwencji podobnej jak w roku ubiegłym tzn. przyjęto że uczestnicy imprezy przybędą na polanę biwakową Parku Młocińskiego własnymi, indywidualnie lub grupowo opracowanymi trasami ewentualnie przybędą komunikacją miejską.

Mimo, że rano prószył śnieżek to potem wyszło słońce, zrobiło się bardzo przyjemnie. Zapłonęło ognisko, zebrani wysłuchali okolicznościowej gawędy dotyczącej historii Jesiennych Spotkań Piechurów- pieszej imprezy turystycznej organizowanej od 49 lat przez Komisję Turystyki Pieszej Oddziału Stołecznego PTTK w rozmaitych miejscach na terenie Mazowsza. Hasłem wiodącym turystów na jesienną, listopadową wędrowkę była kolejna rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 roku.

Liczba uczestników tym razem była znacznie większa niż rok temu (powyżej 80-ciu).

Nic dziwnego wtedy panowała pandemia i szereg związanych z nią ograniczeń.

Większość zebranych na polanie turystów to stali uczestnicy pieszych wycieczek „kalendarzykowych” organizowanych od lat przez Koło Terenowe PTTK „Śródmieście”.

Kulminacyjnym momentem imprez był uroczysty moment wręczenia przy ognisku Odznaki i Dyplomu Honorowego Przodownika Turystyki Pieszej Kol. Tomaszowi Sikorskiemu² który od 1986 roku prowadzi wycieczki „kalendarzykowe” i posiada liczne grono wiernych uczestników.

Niezależnie od prowadzenia wycieczek Tomasz Sikorski jest redaktorem popularnego w Warszawie wydawanego co miesiąc biuletynu „Kalendarz wycieczek” Koła Terenowego PTTK „Śródmieście”. Uroczystego wręczenia zaszczytnego wyróżnienia dokonał Włodzimierz Majdewicz – Honorowy Przewodniczący Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK wraz z Janem Piotrowskim – Przewodniczącym Oddziałowej Komisji Turystyki Pieszej w obecności Zbigniewa Jurka – Prezesa Klubu Przodowników Turystyki Pieszej im. Anieli Michalskiej, Jana Rukata – Prezesa Koła Terenowego PTTK „Śródmieście” i Alicji Świętek z Zarządu Oddziału Stołecznego PTTK. Zgromadzeni przy ognisku turyści gromkimi brawami i spontanicznym odśpiewaniem „Sto lat” nagrodzili Tomka Sikorskiego.

Dla uczestników 49 Jesiennego Spotkania Piechurów przygotowano pamiątkowy znaczek, zawierający jak zawsze rocznicowe patriotyczne symbole³.

Do zobaczenia za rok na jubileuszowym 50 Jesiennym Spotkaniu Piechurów.

Fot. K. Zarański

² Tomasz Sikorski Przodownik Turystyki Pieszej Nr 8116 /II

³ Znaczek pamiątkowy 49 Jesiennego Spotkania Piechurów projektował Włodzimierz Majdewicz

Fot. K. Zarański

Fot. K. Zaráński

Fot. K.Zarański

Fot.K.Zarański

HISTORYCZNA WIEŚ ZABROST WIELKI

Zabrost Wielki to wieś położona na północ od Wielkich Jezior Mazurskich nad rzeką Węgorapą, 20 km na północny wschód od Węgorzewa. Najdalej wysunięte gospodarstwo tej wsi znajduje się w odległości około 400 metrów od granicy z Federacją Rosyjską. Turyści zatrzymują się zwykle nad wielkimi jeziorami, tu docierają niezwykle rzadko. Wieś położona jest nad pięknie meandrującą Węgorapą, rzeka ta wypływa z jeziora Mamry i przepływa przez terytorium Polski i Rosji (obwód kaliningradzki). Czasem docierają tu spływy kajakowe. Między Dąbrówką a Zabrostem Wielkim na przygranicznych łąkach Węgorapa tworzy liczne starorzecza. W wodach tych żyją rzadkie i chronione gatunki ryb, takie jak m.in.: koza, głowacz białopłetwy, boleń, piskorz, troć wędrowna. Na łąkowo-bagiennych terenach rozlewisk gniazdują liczne stada dzikich gęsi, widywane są też żurawie. Uderzająca jest ilość mieszkających we wsi bocianów. W każdym gospodarstwie znajduje się przynajmniej jedno tętniące życiem wiosną bocianie gniazdo.

Po tamtej stronie granicy państwowej w Czerniachowsku Węgorapa wpada do Pregoły⁴.

Zbiory autora

⁴ Pregoła – rzeka w rosyjskim obwodzie kaliningradzkim. Główny dopływ - Łyna. Powstaje z połączenia Węgorapy i Instruczy w okolicach Czerniachowska. Pregoła uchodzi do Zalewu Wiślanego.

W Dolinie Węgorapy i Niecki Skaliskiej archeolodzy odkryli ślady obozowisk łowiecko-zbierackich, zlokalizowanych najczęściej w pobliżu brzegów rzek, datowanych od paleolitu po neolit. Przy moście na Węgorapie, na wzniesieniu zwanym Zamkową Górą (95 m n.p.m.), na przełomie X i XI w. znajdowało się według przekazów staropruskie ufortyfikowane grodzisko. Funkcjonowało ono jeszcze w XIII w. i należało prawdopodobnie do pruskiego plemienia Nadrowów⁵ zamieszkującego tereny położone na północ od Wielkich Jezior Mazurskich. W latach 1260-1274 trwało największe powstanie Prusów przeciw ekspansji krzyżaków, zacięte walki trwały latami. W 1274 roku mistrz krajowy zakonu krzyżackiego Konrad von Thierberg poprowadził zbrojną wyprawę na Nadrowię. Ostatecznie piechota krzyżacka płynąc Węgorapą dotarła łodziami do głównego grodu Nadrowów – Kameniswiki (Castrum Cameniswike) i zdobyła go. Był to koniec Nadrowi.

Fot. W.Majdewicz

W XIV wieku istniała w tym miejscu warownia krzyżacka strzegąca bezpieczeństwa granic państwa zakonnego. Wieś Gross Sobrost, założono w XVI w. była to wieś szlachecka, część dóbr hrabiów von Schliebenów, wzmiankowana w dokumencie z 1523 r. W 1914 roku w czasie I wojny światowej wieś została całkowicie zniszczona przez Rosjan. W latach 1916-1917 przeprowadzono zakrojoną na szeroką skalę odbudowę wsi i miast wschodniopruskich po zniszczeniach wojennych. W tym okresie wieś została w całości odbudowana według projektu berlińskiego architekta Karla Kujatha. Wieś przetrwała w prawie niezmiennym kształcie po dzień dzisiejszy jako zwarta grupa budynków mieszkalnych wraz z zabudowaniami gospodarczymi, z charakterystycznymi, wysokimi, paradnymi bramami wjazdowymi. We wsi istniała również kuźnia lecz została w 1996 roku przeniesiona do Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie. W opiniach autorzytetów w dziedzinie

⁵ Nadrowia staropruska kraina do połowy XIII w. zamieszkała przez miejscowe plemiona.

architektury wyjątkowością Zabrostu Wielkiego w skali całych Prus Wschodnich jest jednolity charakter architektoniczny odbudowanej wsi.

Fot. W. Majdewicz

Fot. W. Majdewicz

Fot. W. Majdewicz

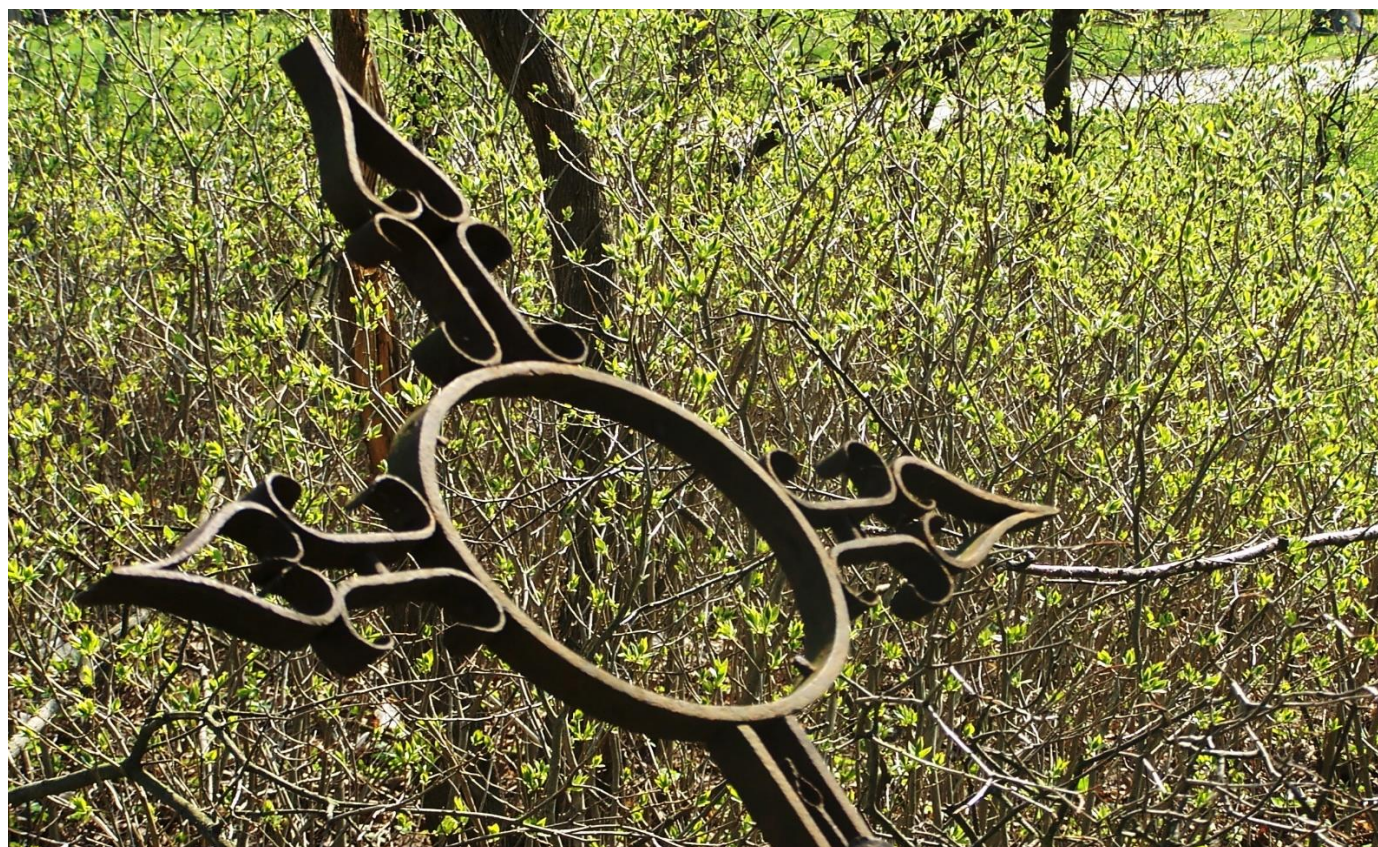

Fot. W. Majdewicz

W pobliżu mostu na Węgorapie na niewielkim wzniesieniu usytuowany jest stary cmentarz kryjącym prochy dawnych mieszkańców wioski. Znajduje się tam kilka interesujących kowalskiej roboty zabytkowych krzyży i żeliwnych tablic nagrobnych, niektóre z nich pochodzą XIX wieku, część z tych obiektów posiada pewne walory artystyczne.

Fot. W. Majdewicz

Fot. W. Majdewicz

W północnej części wsi, po prawej stronie drogi kończącej się ślepo na granicy państwowej znajduje się niewielki cmentarz z kamieniem na którym wyryto krzyż zbliżony formą do niemieckiego „żelaznego krzyża” i datę 1914. Umieszczona tam tablica zawiera dziewięć nazwisk poległych w dniach 10 -14 września 1914 roku niemieckich żołnierzy (dwa nazwiska polsko brzmiące). Spoczywa tam również dwóch bezimiennych żołnierzy rosyjskich. W 2014 roku w 100 rocznicę wybuchu I wojny światowej, mieszkańcy wsi uporządkowali i ogrodzili cmentarz.

W trakcie badań przeprowadzonych w Zabroście Wielkim przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego odkryto liczne obiekty betonowe. Zrekonstruowano fragment okopu oraz bunkry i rowy przeciwczołgowe zbudowane w ramach niemieckich przygotowań do odparcia ofensywy Armii Czerwonej w 1944 roku.

Po II wojnie światowej Gross Sobrost znalazł się w granicach Polski, wtedy nazwę wsi zmieniono na Zabrost Wielki. Obecni mieszkańcy wsi to w większości Ukraińcy przesiedleni tam 1954 roku podczas Akcji "Wisła".

W 2003 roku Zabrost Wielki został laureatem konkursu na „Najlepiej zachowaną wieś historyczną Warmii i Mazur” w ramach ogłoszonego przez Stowarzyszenie Borussia⁶ projektu „Nowe życie pod starymi dachami”.

Od 2013 roku aktywną działalność przejawia Polsko-Ukraińskie Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Zabrost Wielki.

W 2017 roku zabudowa wsi Zabrost Wielki została w całości zeskanowana przy pomocy najnowocześniejszego sprzętu⁷. Ten niezwykły projekt zorganizował i przeprowadził zespół naukowców z Pracowni Skanerów 3D Wydziału Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego oraz Laboratorium Cyfrowego dla Humanistyki. Celem przedsięwzięcia była wirtualna rekonstrukcja wsi Zabrost Wielki (Gross Sobrost) z 1917 r.

W czerwcu 2017 roku w stulecie odbudowy wsi odbyła się plenerowa impreza pod hasłem „100-lecia architektury Zabrostu Wielkiego”.

Na wielkoformatowym telebimie pokazano rezultaty zintegrowanego projektu badawczego w formie wiernej trójwymiarowej rekonstrukcji wsi.

⁶ Wspólnota Kulturowa Borussia – międzynarodowe stowarzyszenie z siedzibą w Olsztynie. Od 1991 ukazuje się wydawany przez Wspólnotę kwartalnik "Borussia. Kultura. Historia. Literatura", odznaczony w 1997 nagrodą paryskiej „Kultury” za zasługi w tematyce rejonów przygranicznych.

⁷ Aby odtworzyć zabudowę wsi z 1917 roku wykorzystano unikalne najnowocześniejsze metody badawcze, zintegrowano różne typy skanowania laserowego, naziemnego i mobilnego oraz lotniczego. Zastosowano również fotogrametrię lotniczą i modelowanie budynków na podstawie zachowanych zdjęć sprzed stu lat.

Źródła:

Wielkie wojny w Prusach, Działania militarne między dolną Wisłą a Niemnem na przestrzeni wieków, Praca zbiorowa pod redakcją Witolda Gieszczyńskiego i Norberta Kasparaka.

Marek Darski „Kraina Węgorapy-wędrówki po gminie Budry”, Wyd. Gmina Budry 2018

Przodownicy Turystyki Pieszej uczestnicy XX WALNEGO ZJAZDU PTTK Warszawa 3-4 XII 2022

W dniach 3-4 grudnia 2022 roku odbywał się w Warszawie XX Walny Zjazd Polskiego Towarzystwa Turystyczno- Krajoznawczego. Po ponad pięcioletniej przedłużonej z powodu pandemii kadencji spotkali się na Zjeździe delegaci, działacze PTTK reprezentujący wszystkie regiony Polski by rozmawiać o ważnych dla Towarzystwa sprawach i dokonać wyboru nowych Władz PTTK na kolejną kadencję

Zjazd odbywał się w centrum stolicy na Placu Powstańców Warszawy. Bazą Zjazdu był Hotel Gromada Centrum (dawny Dom Chłopa). Tam odbywały się obrady, wybory i liczne spotkania.

Wśród uczestników XX Walnego Zjazdu PTTK było wielu Przodowników Turystyki Pieszej spotykaliśmy wiele znajomych osób z różnych stron Polski.

W grupie osób posiadających mandaty Delegatów na Walny Zjazd obecnych było 47 Przodowników Turystyki Pieszej.

Natomiast między uczestniczącymi w Walnym Zjeździe Członkami Honorowymi PTTK, łącznie z mianowanymi w dniu 3.12. 2022 r., doliczono się 30 osób posiadających uprawnienia Przodowników Turystyki Pieszej.

Niezależnie od oficjalnego bogatego programu Zjazdu odbyło wiele sympatycznych koleżeńskich potkań z dawno nie widzianymi przyjaciółmi i znajomymi.

Należy z dumą wspomnieć że na liście 35 znamienitych działaczy naszego Towarzystwa wyróżnionych w dniu 3 grudnia godnością **Członka Honorowego PTTK** doliczyliśmy się 20 Przodowników Turystyki Pieszej, w tym 7 osób odznaczonych uprzednio tytułem Honorowego Przodownika Turystyki Pieszej.

Jedną z osób wyróżnionych tym najwyższym odznaczeniem w naszym Towarzystwie jest Koleżanka JADWIGA GARAPICH⁸. Warto w kilku zadaniach przypomnieć Jej działalność w dziedzinie i krajoznawstwa, wspomnieć turystyczne ścieżki które przywiodły Ją do godności Członka Honorowego PTTK.

Jadwiga rodowita Lwowianka od 1953 roku jest aktywnym członkiem PTTK. Początkowo jako nastolatka działała we Wrocławskich strukturach PTTK uprawiając turystykę górską i kajakową. Uczestniczyła w organizacji rajdów i wycieczek górskich oraz spływów kajakowych. Zachowała wspomnienia z tamtych lat i pamiątkowe znaczki rajdowe budzące żywe wspomnienia i nie mniej żywe zainteresowanie licznych kolekcjonerów krajoznawczych pamiątek.

Jednak życie swe związała z Warszawą. Tu odnalazła swe miejsce i pozostała wierna turystycznym zamiłowaniom, z czasem te zamiłowania do krajoznawczych wędrówek stały się Jej pasją.

Od 1965 roku jest członkiem i aktywną działaczką Oddziału Stołecznego PTTK im. Aleksandra Janowskiego w Warszawie. Specjalizuje się w organizacji imprez turystyki pieszej. Po ukończeniu kursu Przodowników Turystyki Pieszej została na wiele lat członkiem Oddziałowej Komisji Turystyki Pieszej. Była jedną z inicjatorek i organizatorów akcji szkoleniowych obozów wędrownych dla Przodowników Turystyki Pieszej. Niezależnie od działalności w Komisji Turystyki Pieszej uprawiała marsze na orientację.

⁸ Ze powodów zdrowotnych Jadwiga Garapich nie mogła w dniu 3 grudnia 2022 r. uczestniczyć w XX Walnym Zjeździe PTTK odebrać przyznanego Jej wysokiego Odznaczenia.

W 1971 roku należała do grona założycieli Sekcji / Klubu Marszów na Orientację „Delta”⁹ zasłużonego popularyzatora marszów na orientację na terenie Warszawy.

W latach 1980 - 1990 brała aktywny udział w organizacji Warszawskich Dni Turystyki uczestnicząc min. w organizacji Rajdów pieszych „Mazowiecka Jesień” i „Jarmarków Turystycznych” na Mariensztacie i Rynku Nowego Miasta.

W latach 1980-2020 prowadziła wielokrotnie wycieczki piesze związane z rocznicami Powstania Listopadowego i Powstania Styczniowego. Od kilku dziesięcioleci związana jest z organizacją Rajdów Pieszych im. Aleksandra Janowskiego, kolejnych „Wycieczek Jubileuszowych”¹⁰ oraz Jesiennych Spotkań Piechurów, i Rajdów „Po Kamienistej Drodze do Pęcic”.

W grudniu 1984 roku należała do grona entuzjastów - założycieli Klubu Przewodników Turystyki Pieszej im. Anieli Michalskiej i przez kilka kadencji pełniła z powodzeniem funkcję Prezesa Klubu.

Była również członkiem działającej w ramach Klubu, znanej wśród krajoznawców pasjonatów historii na terenie kraju Sekcji Miłośników Kawalerii. W związku z tym uczestniczyła w Światowych Zjazdach Oficerów Kawalerii II R.P. w Grudziądzu.

Aktywna również poza strukturami PTTK od roku 1990 roku jest członkiem Stowarzyszenia Rodzina 19. Pułku Ułanów Wołyńskich im. gen .Edmunda Różyckiego. W latach 2003–2007 pełniła funkcję skarbnika Zarządu tego Stowarzyszenia.

Fot. Włodzimierz Majdewicz

⁹ Sekcja Marszów na Orientację „Delta” została powołana uchwałą Komisji Turystyki Pieszej Oddziału Stołecznego PTTK. W dniu 8.01.1971 r. W dniu 12.07. 1972 r. decyzją Prezydium Oddziału Stołecznego został powołany Klub Imprez na orientację „Delta” PTTK jako samodzielna jednostka organizacyjna na prawach Koła.

¹⁰ „Wycieczki Jubileuszowe” organizowane są co dziesięć lat na początku czerwca w kolejne rocznice I Zbiorowej Wycieczki Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego z 2.06.1907 roku do Puszczy Kampinoskiej.

Niezależnie od działalności w Oddziale Stołecznym Jadwiga wykazała dużą aktywność na szczeblu centralnym początkowo jako współpracownik, a następnie w latach 2000-2001 członek Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK – działała w zespole ewidencji i szkolenia kadry turystyki pieszej. Wielokrotnie uczestniczyła w Ogólnopolskich Złotach Przodowników Turystyki Pieszej. Od wielu lat bierała aktywny udział w pracach zlotowego zespołu problemowego zajmującego się tematyką historyczną w imprezach turystyki pieszej. Jest członkiem Klubu Bywalca Złotów (legitymacja nr 18 za uczestnictwo w 35 Złotach).

Aktualnie nadal działa w Oddziale Stołecznym PTTK, kieruje pracami Referatu Weryfikacji Odznak Turystyki Pieszej, jest członkiem Zarządu Klubu Przodowników Turystyki Pieszej i. Anieli Michalskiej. Posiada uprawnienia Przodownika Turystyki Pieszej I -stopnia , godność Honorowego Przodownika Turystyki Pieszej ¹¹ (od 1992.), posiada ponadto uprawnienia Instruktora Krajoznawstwa Regionu i Organizatora Turystyki. Powszechnie szanowana i lubiana Jadwiga Garapich ma znaczący wkład w popularyzację i rozwój nasyconej krajoznawstwem turystyki pieszej.

Wyróżniona Złotą Honorową Odznaką PTTK, Odznaką Honorową Okręgu Warszawskiego PTTK „Nike”, Odznaką Honorową Oddziału Stołecznego PTTK, tytułem Członka Honorowego Oddziału Stołecznego PTTK, Medalem „Orzeł Pecicki”, Medalami pamiątkowymi 50, 60. 65 i 70 lat Komisji Turystyki ZG PTTK i innymi.

Warto jeszcze dodać że Jadwiga Grapich jest podróżniczką w wędrówkach swych wybiegła daleko poza granice Polski. Odwiedziła wszystkie kontynenty zwiedzając to co na nich najciekawsze i osobliwe. Zawsze wiele fotografowała a wykonane przez nią barwne przeźrocza były ilustracją gawęd, prelekcji i barwnych opowieści.

W sobotę 3 grudnia 2022 roku Członkowie Honorowi PTTK uczestniczyli w XX Walnym Zejeździe PTTK począwszy od II Uroczystej Części Zjazdu.

Po popołudniu o godz.17.00 odbyło się zgodnie z tradycją spotkanie Kręgu Członków Honorowych PTTK. Uroczyste spotkanie zorganizowano w Sali Konferencyjnej Zarządu Głównego PTTK. Dziekan Kręgu Członków Honorowych - Andrzej Gordon poinformował zebranych o działaniach podejmowanych przez Krąg w trakcie wydłużonej przez pandemię kadencji. Następnie zgodnie z obowiązującym od kilku kadencji zwyczajem wraz z Honorowym Dziekanem Kręgu Włodzimierzem Łeckim w asyście dwóch prodziekanów dokonał wręczenia Jubileuszowych Dyplomów

Najstarszym uczestnikiem uroczystego spotkania otrzymującym Dyplom Jubileuszowy z pięcioma gwiazdkami był 90 - letni Henryk Tomkiewicz ¹² wybitny działacz Towarzystwa, postać znana wszystkim starszym Przodownikom Turystyki Pieszej.

Henryk Tomkiewicz przeszedł do historii PTTK jako najdłużej, przez 20 lat urzędujący Przewodniczący Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK (12.10.1968 – 8.10.1988 r.).

¹¹ Jadwiga Garapich, Przodownik Turystyki Pieszej Nr 2186/I, Honorowy Przodownik Turystyki Pieszej Nr 358 (1992 r.)

¹² Henryk Tomkiewicz, Przodownik Turystyki Pieszej Nr 284/I, Honorowy Przodownik Turystyki Pieszej Nr 31. (1992 r.)

SZUFLADA KOLEKCJONERA

Prezentujemy kolejną część kolekcji pamiątek turystycznych Koleżanki Barbary Zielińskiej¹³. Tematyka pokazanego zbioru wiąże się tematycznie z grudniem, i jest jednocześnie wspomnieniem pewnego popularnego wśród turystów warszawskich rajdu pieszego.

Barbara Zielińska

RAJD PIESZY „MIKOŁAJKI U PIECHURÓW”

Pomysł mikołajkowego rajdu pieszego zrodził spontanicznie jesienią 1975 roku. Autorami koncepcji tej imprezy byli Józef Zdobych - prezes Zakładowego Koła PTTK Nr 179 działającego prężnie przy Głównym Urzędzie Telekomunikacji w Warszawie, Basia Karczmarczyk i Włodek Majdewicz - przewodniczący Oddziałowej Komisji Turystyki Pieszej.

Nie istniejące już od lat Zakładowe Koło PTTK 179 było w tym czasie jedną z aktywniejszych komórek organizacyjnych Oddziału Stołecznego im. Aleksandra Janowskiego w Warszawie. W Kole tym wyróżniała się dynamicznie pracująca od 1968 roku Sekcja Turystyki Pieszej¹⁴.

I Rajd „Mikołajki u Piechurów” odbył się 15 grudnia 1975 roku. Imprez ta zamykała sezon rajdów i wycieczek pieszych w Oddziale PTTK Śródmieście.

Wędrowano dwiema trasami, z Mostówki (14 km.), z Szewnicy (11 km.).

Dzień był mroźny prószył pierwszy tej zimy śnieg. Trasy kończyły się w ciepłych salach Ośrodka Wczasowego GUTM w Urlach nad Liwcem. Tam zziębnięci turyści krzepili się gorącą herbatą i zapoznali się z terminarzem imprez pieszych na przyszedły rok.

Potem pojawił się św. Mikołaj z workiem pełnym prezentów. Wszyscy uczestnicy rajdu otrzymali barwne plakietki. Rajd Pieszy „MIKOŁAJKI U PIECHURÓW” na kilkanaście lat wszedł do kalendarza oddziałowych imprez.

Poza wcześniej wymienionymi na wstępie inicjatorami pierwszego mikołajowego rajdu w gronie jego organizatorów znaleźli się Ireneusz Sobieralski i Alicja Świątek jako kierownicy tras pieszych oraz Halina Lipka - Kadaj i Kryspin Liedke stanowiący obsługę mety imprezy.

Z biegiem lat zmieniali się organizatorzy rajdu, ostatnie rajdy z tej serii organizował Klub Przodowników Turystyki Pieszej im. Anieli Michalskiej.

¹³ Barbara Karczmarczyk –Zielińska , Przodownik Turystyki Pieszej Nr 2765/II , Honorowy Przodownik Turystyki Pieszej Nr 712/H

¹⁴ Kronika Sekcji Turystyki Pieszej Koła PTTK Nr 179 w 1970 roku zdobyła pierwsze miejsce w Konkursie Kronik Oddziału Stołecznego PTTK.

